

Abstrakt

Disertační práce formou kvalitativního historicko-pedagogického výzkumu sleduje vývoj institucionální převýchovné péče o dítě se zaměřením na fungování osmi inovativních projektů vzniklých na přelomu 19. a 20. století. Snaží se také zaznamenat inspirační přesahy popsáných projektů v kontextu současné české etopedické praxe. Vymezené historické období totiž bylo v etopedické péči otevřené všem druhům experimentů nadšených reformátorů na evropském a americkém kontinentu. Ohlédnutí se do minulosti a popsání řešení témat objevujících se v minulosti tak může přispět k aktuální diskusi o efektivní formě institucionální převýchovné péče o dítě v České republice. Práce navíc zprostředkovává lepší porozumění fungování převýchovných modelů, jimž se ostatní studie v českém akademickém prostředí věnují velmi okrajově.

Disertační práce popisuje a přibližuje fungování Junior Republic (USA), Ford Republic (USA), Little Commonwealth (Velká Británie), Baumgarten (Rakousko), Boys Town (USA), Domu sirotků (Polsko), Kolonie Gorkého (Sovětský svaz) a Summerhillu (Velká Británie). Předložený výzkum k dosažení cílů využívá v metodologii kombinaci přímé metody a vícečetné případové studie opírající se o soubor primárních dat (dobové spisy, články, monografická literární díla účastníků projektů). Témata, která se objevila ve fungování historických modelů disertační práce, propojují se současností Standardy kvality péče (Pacnerová et al., 2015), výsledky 17 inspekčních zpráv z převýchovných institucí pečujících o dítě a jejich roční výchovně vzdělávací plány. Ze studia těchto materiálů vyplynulo, že mezi prvky, které v minulosti fungovaly a mohly by při řešení současných témat fungovat i dnes, patří např. aktivní přístup ředitelů k získávání financí, svěření většího dílu odpovědnosti samotným dětem, důslednější rozvíjení finanční gramotnosti a využívání moderních technologií.